

Debatterende artikel om kønsroller

Skrevet af Josefine Vindelev Brun Nielsen

Leger piger stadig med dukker og drenge med biler? Børn vokser op, og fra fødslen oplever de den primærsocialisering, hvor forældrene allerede der påvirker børn i en retning af rigtig og forkert. De vokser op med synet af mor, der oftest gør rent og laver mad, og far der står for at klippe græs og fælde træer. Vi lever i et moderne samfund, hvor rigtig og forkert stadig dominerer. Der ville stadig blive set skævt, hvis en dreng i børnehaven troppede op i lyserød kjole og pandebånd. Kønsroller bliver defineret fra barnsben, og for manges vedkommende vedholdende gennem hele livet. Forestillinger og forventninger om hvordan det kvindelige og mandlige køn skal opføre sig, snakke og begå sig i samfundet. Ja måske endda en forestilling om at kvinder ligger under mændene i det moderne samfunds hierarki. Noget bekræfter dette når kvinder den dag i dag stadig har en gennemsnitlig løn, der er bemærkelsesværdig mindre end mænds. Men andet modsiger også, for Danmark står i dag med en kvindelig statsminister. Og er det så faktisk bare ment som et kærligt kompliment, når den mandlige kollega på din arbejdsplads kommenterer din nye røde bluse? Og en håndsækning og forståelse, når der fra den fremmede mand i badelandet kommer en hyggesexistisk kommentar omkring din kæreste, som han ingen relation har til. Sådan prøver Anders Haahr Rasmussen, i Politiken fra den 8. november 2020, at sætte sig ind i mænds omtale om kvinder og hyggesexisme.

Anders Haahr Rasmussen reflekterer over, hvorfor han selv reagerer, som han gør, når han oplever hyggesexisme. Han er selv modstander af det, men kommer stadig uopmærksom til at deltage, da han på legepladsen med sine nevøer ”tø-hø griner”, som han selv kalder det. Den ene af nevøerne på løbehjul støder sammen med en pige, som også kommer kørende på løbehjul. Sammenstødet resulterer i, at faren til pigen kommer hen og hjælper datteren på benene igen, hvortil han siger ”female drivers...”. Vi er ikke i tvivl om, hvad der menes, og det er Anders Haahr Rasmussen heller ikke. Han fortryder sin måde at reagere på, og med eftertanke ville han i stedet have ønsket, at han havde kommunikeret forståelse, ved at svare noget i retningen af ”... eller bare drivers”. Anders Haahr Rasmussens pointe er, at vi skal blive bedre til at sige tak og nej tak, når vi oplever hyggesexisme. Anders Haahr Rasmussen forbinder det at sige fra overfor hyggesexisme, med at ødelægge den gode stemning.

Vi kan derimod forsøge at forholde os til, hvad Mette Victoria Pabst har af holdninger. Disse ord lyder fra Mette Victoria Pabst i Jyllands-Posten "Hyggesexisme er ligeså folkelig som X-factor". Mette Victoria Pabst forklarer igennem størstedelen af artiklen, hvordan hun støtter op om hyggesexisme. Hyggesexisme er for hende, noget man skaber relationer med. Det er over en hyggesexistisk joke, der skabes bånd med granfætteren, man aldrig har snakket med. Det er skræmmende, at vi i det moderne samfund ikke har noget bedre at starte samtaler med. End hvor dårligt kvinder kører. Det er også morsomt, hvordan de sexistiske jokes ofte går ud over kvinderne. Mette Victoria Pabst fortæller om en situation, hun selv har været ude for, hvor hyggesexisme var en icebreaker til familiekomsammen. Det er i denne sammenhæng, at hun påpeger, at kvinderne sidder og griner anspændt med, da den klassiske joke omkring kvinders kørsel kommer på bordet. Mette Victoria Pabst tolker dette som om, kvinderne finder det humoristisk. Jeg nægter at tro, at alle kvinder har fundet det sjovt, og måske heller ikke alle mændene. Så der er måske noget i det som Anders Haahr Rasmussen siger, at man ikke har lyst til at ødelægge den gode stemning. Det ses ikke en eneste gang, at der er nogen som siger tak, men nej tak. Det vi ser ske i Mette Victoria Pabsts tilfælde er, at hyggesexisme starter hele samtalen. Hos Anders Haahr Rasmussen bliver hyggesexisme derimod brugt som forståelse. Det bruges altså i flere sammenhænge. Hyggesexisme foregår heller ikke kun når voksne kommunikerer, det ses også hos børn og unge. 14-årige Susanne L. Andersen oplever også former for hyggesexisme i klassen, bliver der skrevet i Sjællandske Nyheder. For eksempel når læreren spørger efter tre stærke drenge, der kan hjælpe. Dette eksempel som Susanne L. Andersen giver, er et som jeg selv kan relatere til. Nemlig en af de ting jeg også selv har bidt mærke i, i min folkeskole tid. Hvorfor ikke spørge efter tre stærke personer, som Susanne L. Andersen også påpeger. Der sættes tydeligt i bås her. Kønsrollerne har gjort, at der er en ide om, at det er drengene/mændene som klarer alt det hårde fysiske. Mette L. Andersen har en drøm om at blive skolelærer, og gør det anderledes, som hun selv har oplevet gennem sit skoleliv. Hun vil gerne gøre det muligt for individet selv at vælge, om man er til fodbold eller til at synge i kor.

Mette Victoria Pabst nævner til sidst i sin artikel, at hvis vi nogensinde skal gøre op med ideen om, hvad der er "rigtige mænd" og "rigtige kvinder", så bliver man nødt til at lægge de sexistiske jokes bag sig, ligeså vel som de racistiske. Jeg synes ikke Mette Victoria Pabsts holdninger står klart. For hun griner selv med, og synes at hyggesexisme er den rigtige måde, at bryde den akavede tavshed på. Men uden at sige det med stolthed, så forstår jeg godt, hvad det er Mette Victoria Pabst er splittet imellem, og for den sags skyld også Anders Haahr Rasmussen. Jeg taler ikke for hyggesexisme, og synes bestemt heller ikke, at det er en nødvendighed for at føre en samtale med et andet menneske.

Bestemt ikke! Men når jeg tænker mig om, så er jeg desværre også kommet til at grine anspændt, når der desværre af og til kommer en sexistisk joke. Det er ikke fordi jeg finder det sjovt, men man følger med strømmen, og det synes jeg er en mærkværdig tanke. For jeg er ikke den eneste, hvilket Anders Haahr Rasmussen bevidner. Det er desværre sandheden, at det er blevet til hverdag. Hyggesexismen flyder naturligt ind, som var det normalt. Hyggesexisme er langt fra normal, og hvor i alverden kommer det fra. For det bygger i hvert fald ikke på fakta. Som Anders Haahr Rasmussen skriver, viser ulykkesstatistikkerne, at mænd er klart overpræsenterede. Det som rent faktisk bygger på fakta er, at kvinder den dag i dag stadig får mindre i løn end mænd. Hvordan kan det stadig være en problematik? Ulla Jensen, som skriver om Susanne L. Andersen, nævner også tv-værten Sofie Linde, som netop også stiller dette spørgsmål til Zulu Comedy Galla. Ikke nok med at hun får mindre i løn end sine mandlige kollegaer, har hun også selv mærket sexchikane. Kun 18 år gammel var hun, da en 'stor kanon' i DR siger til hende, at han vil ødelægge hendes karriere, hvis hun ikke udfører seksuelle handlinger på ham. Vi hører desværre meget om METOO, og Sofie Linde er langt fra den eneste, som har oplevet sexchikane. METOO har været meget omtalt i medierne, og gamle sager blusser nu op. Jeg er kæmpe fan af Sofie Linde, og hendes stemme har helt klart gjort indtryk og ikke kun på mig. Men kan man også snakke om, at det har taget overhånd. Jeg siger ikke at sexchikane er i orden. På NOGEN som helst måder. Men jeg ville nødigt være mand i 2021. Lønforskelle og METOO-bølgen er også eksempler på, at vi alle bliver sat i kasser. Der er forventninger til os med det samme, man ved hvilket køn, man har med at gøre. Fra barnsben bliver vi påvirket til at være noget, vi måske ikke ønsker at være. Vi bliver puttet i kasser, med en forventning om, hvordan vi skal opføre os og handle. Piger bliver forbundet med at være ordentlige og mere stille, hvorimod drenge bliver set som de vilde. Jeg er blevet fortalt gennem hele mit liv, at jeg er fri. Fri til at vælge uddannelse, fri til at vælge mine venner osv. Men at tro på at jeg aldrig er blevet påvirket i en bestemt retning, mener jeg, er naivt at tro. I et dokumentarprogram, jeg så i forbindelse med skolen, var det tankevækkende, hvordan pædagoger også har så stor en påvirkning på vores liv. Pædagoger som muligvis ikke kommer til at have en betydning for dig, i det senere liv. Personligt har jeg ikke nogen kontakt eller relation til de pædagoger, som har haft en betydning for min sekundære socialisering. Man så i programmet, hvordan en pædagog kaldte pigerne for prinsesser. Prinsesser sammenlignes i min verden med meget ordentlige og fine piger, som ikke gør noget de ikke må, og ikke er vilde og beskidte. Pædagogen havde langt fra til hensigt at sætte børnene i kasser. Men der er ingen tvivl om, at det falder hende helt naturligt, fordi hun oplevede den samme sekundære socialisering, da hun var barn.

Jeg er en 17-årig pige, har aldrig manglet noget, og jeg kan godt lide at gå i skole ... mere tror jeg faktisk ikke, er nødvendig at sige. Jeg er faktisk sikker på, at der er nogen som sidder og har dannet et billede af mig som person, uden at have mødt mig. Det kaldes fordomme. Vi har dem alle. Fordommen om at kvinder ikke kan køre bil, og at drenge spiller computer. Hvis vi kigger på senariet i badelandet, som Anders Haahr Rasmussen fortæller om. Netop at hans kammerat havde problemer med sin kæreste, og en ældre mand overhører samtalen, og kommenterer med "kællinger". Den gamle mand kunne i teorien ikke vide, om Anders Haahr Rasmussens kammerats kæreste, var en pige eller dreng. Normer bygger desværre på flertal, og er vi overhovedet så moderne et samfund, som vi går og bilder og selv ind.

"Du er god, taget i betragtning af at du er en pige". Provokerende udtryk hvis du spørger mig. Jeg vil ikke vurderes ud fra noget, på grund af mit køn. Køn er noget vi er født ind i, ingen af os er herre over, om vi bliver født som drenge eller piger. Ligeså vel som vi ikke er herre over, hvilke kønsroller det medfører os. Kønsroller er normer for, hvordan vi mennesker skal være, kun på baggrund af vores køn. Det er skræmmende, hvordan vi mennesker igennem tiden har opbygget en ide om en rigtig pige og en rigtig dreng. En rigtig dreng for mig, er ligeså vel en som brænder for ballet, som en der brænder benzin af. Men flertallet ville højst sandsynlig mene, at en rigtig dreng er en som brænder benzin af. Det gør mig ondt, og ikke nok med at en dreng som går til ballet, kan blive set ned på af sine klassekammerater, så følger der også fordomme med. Nogen ville måske også tænke, at han var homoseksuel. Fordi der er et flertal af mandlige balletdansere, som er homoseksuelle. Forventninger bygger på fordomme og normer. I min optik er ordet norm, et af de mest skræmmende ord. Vi som samfund er med til at gøre det sværere, at være sig selv. Noget af det som burde være det letteste, kan pludseligt være det sværeste. Vi skal alle ses som individuelle væsner, som har hver vores egen kasse. Ikke noget med at vi skal passe ind, i de kasser som samfundet har sat.

Når alt kommer til alt, kan vi selvfølgelig se en udvikling. Vi er dog langt fra i mål, og det er heller ikke noget som sker lige over natten. Hvis vi blot ser en generation tilbage, kan vi se en tydelig udvikling. Og jeg tvivler heller ikke på, at samfundet en dag ude i fremtiden ser anderledes ud. Men jeg tvivler desværre på, at jeg når at opleve det optimale samfund, hvor kønsroller, fordomme, normer, sexchikane og hyggesexisme spiller så lille en rolle, at vi ikke bliver påvirket til det ene og det andet. Så leger piger stadig med dukker og drenge med biler? Svaret er ja, men spørg mig igen om 10 år.

Kilder:

Pabst, Mette Viktoria, "Hyggesexisme er ligeså folkelig som X-factor", jyllands-posten.dk (Besøgt: d. 08/02-2021, Oprettet: d. 29/03-2016)

<https://jyllands-posten.dk>

Jensen, Ulla, "14-årig skoleelev slår alarm: Det er "hyggesexisme" i folkeskolen, sn.dk (Besøgt: d. 08/02-2021, Oprettet: d. 06/10-2020)

<https://sn.dk/Ringsted/14-aarig-skoleelev-slaar-alarm-Der-er-hyggesexisme-i-folkeskolen/artikel/1368839>